

ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΑ Ή ΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΤΗΚΕ Η ΤΕΧΝΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΑΖΙ!

Στα πλαίσια της ερευνητικής μας εργασίας ασχοληθήκαμε με τις χώρες με δημοκρατικά ή φασιστικά καθεστώτα στην Ευρώπη του Μεσοπόλεμου και με το πώς αντιμετώπισαν οι Ναζί την τέχνη . Είδαμε ταινίες και διαβάσαμε βιβλία που αφορούσαν την τότε εποχή. Μέσα από όλα αυτά γνωρίσαμε τον τρόπο ζωής των Γερμανών που υποστήριζαν το καθεστώς αλλά και τις δοκιμασίες των πολιτών που ήταν αντίθετοι σε αυτό ή που διώχθηκαν από αυτό. Ακόμη γνωρίσαμε την εχθρότητα για την μοντέρνα τέχνη, την οποία συκοφάντησαν διοργανώνοντας έκθεση πινάκων ζωγραφικής που τους παρουσίαζαν άσχημα για να μην προκαλούν ενδιαφέρον στον κόσμο.

ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΔΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ

- ΒΡΕΤΑΝΙΑ
- ΓΑΛΛΙΑ
- ΗΠΑ
- ΕΛΒΕΤΙΑ
- ΒΕΛΓΙΟ
- ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ
- Μερικές δημοκρατίες της Λατινικής Αμερικής , καθώς και οι αυτοδιοικούμενες κτήσεις της Βρετανικής κοινοπολιτείας

ΧΩΡΕΣ ΜΕ ΦΑΣΙΣΤΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ ΣΤΗ ΔΥΣΗ ΤΟΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ

➤ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

➤ ΙΤΑΛΙΑ

➤ ΙΣΠΑΝΙΑ

➤ ΕΛΛΑΔΑ

➤ ΟΥΓΓΑΡΙΑ (διοικεί μια ολιγαρχία γαιοκτημόνων)

➤ ΠΟΛΩΝΙΑ

➤ ΤΟΥΡΚΙΑ

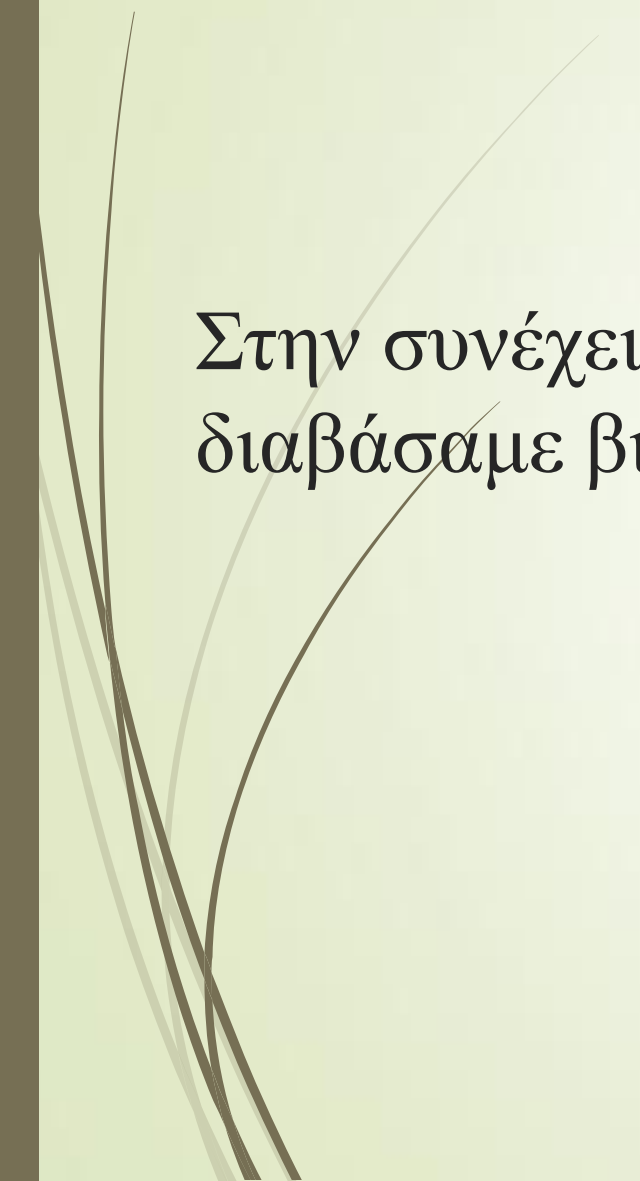
(οι δύο τελευταίες ήταν κάτω από στρατιωτική
κυβέρνηση)

ΑΙΤΙΕΣ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΗΣ ΑΥΤΑΡΧΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ

- Αριστοκράτες, βιομήχανοι και χρηματιστές δεν ήταν πρόθυμοι να παραχωρήσουν εξουσία σε λιγότερο προνομιούχες ομάδες που είχαν προσφέρει στον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και που περίμεναν βελτίωση της ζωής μετά. Έτσι οι μη προνομιούχοι απογοητεύτηκαν και πήγαν σε ακραίους πολιτικούς.
- Έπειτα οι οικονομικές συνθήκες (πληθωρισμός, ύφεση) που είχε επιφέρει ο πόλεμος δεν ευνοούσαν την εδραίωση σταθερών δημοκρατιών.
- Τέλος, χώρες εξασθενημένες από συγκρούσεις μεταξύ εθνικών μειονοτήτων στράφηκαν μαζί με άλλες χώρες προς τον ολοκληρωτισμό, ένα σύστημα που υπόσχεται αποτελεσματικότητα και προσήλωση σ' ένα στόχο, που αναλαμβάνει η συγκεντρωμένη εξουσία σε αντάλλαγμα για την απεμπόληση των ατομικών ελευθεριών.

Στην συνέχεια της εργασίας μας παρακολουθήσαμε ταινίες και διαβάσαμε βιβλία για την τότε εποχή!

Περίληψη ταινίας : «Ο Πιανίστας»

- ▶ Στην ταινία αυτή ο σκηνοθέτης μας προβάλλει γεγονότα τα οποία συνέβησαν στην εποχή των Ναζί με τους Εβραίους της Πολωνίας. Με ανατριχιαστικές εικόνες και σκηνές μας δείχνει τι πέρασαν οι Εβραίοι τότε. Όλοι όσοι ήταν Πολωνοί εβραϊκής καταγωγής έπρεπε να ξεχωρίζουν από τους άλλους ανθρώπους, δηλαδή τους Γερμανούς, με ένα περιβραχιόνιο που είχε πάνω του ένα αστέρι, δηλωτικό της εβραϊκής τους ταυτότητας. Στην αρχή οι Γερμανοί συγκεντρώνουν τους Εβραίους σε γκέτο και μετά τους μετακινούν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, για να τους εκτελέσουν. Ένα από τα μέλη της εβραϊκής οικογένειας, τη ζωή της οποίας παρακολουθεί η ταινία, που είναι μουσικός, καταφέρνει να μείνει στο γκέτο βοηθώντας στην προετοιμασία μιας σχεδιαζόμενης εξέγερσης που τελικά αποτυγχάνει. Στο πρόσωπο του πρωταγωνιστή φαίνεται η εξαθλίωση, ο τρόμος που έζησε, και η ανάγκη για καλύτερη ζωή.

ΔΙΩΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ

- Εκδιώχθηκαν από τις δημόσιες θέσεις,
- αποκλείστηκαν από τα πανεπιστήμια,
- απογυμνώθηκαν από τα περιουσιακά τους στοιχεία,
- υποχρεώθηκαν να φέρουν ένα κίτρινο αστέρι στα ρούχα τους,
- απαγορεύθηκε να χρησιμοποιούν δημόσια μέσα μεταφοράς
- απαγορεύτηκε η είσοδός τους σε δημόσιους χώρους, όπως θέατρα, κινηματογράφους, βιβλιοθήκες, κέντρα διασκέδασης,
- απαγορεύτηκε η χρήση ανελκυστήρων στα δημόσια κτήρια,
- υπήρξε διαχωρισμός των εβραιόπουλων στα σχολεία,
- μεταφέρονταν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης χωρίς επαρκή τροφή και ιατρική περίθαλψη
- χρησιμοποιούνταν σε καταναγκαστικά έργα ή εκτελούνταν

ΑΛΛΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΩΝ ΝΑΖΙ

- τσιγγάνοι,
- ομοφυλόφιλοι,
- αντιναζιστές διανοούμενοι,
- οι άνθρωποι με σοβαρές αναπηρίες και σωματικές δυσμορφίες,
- οι διανοητικά καθυστερημένοι .

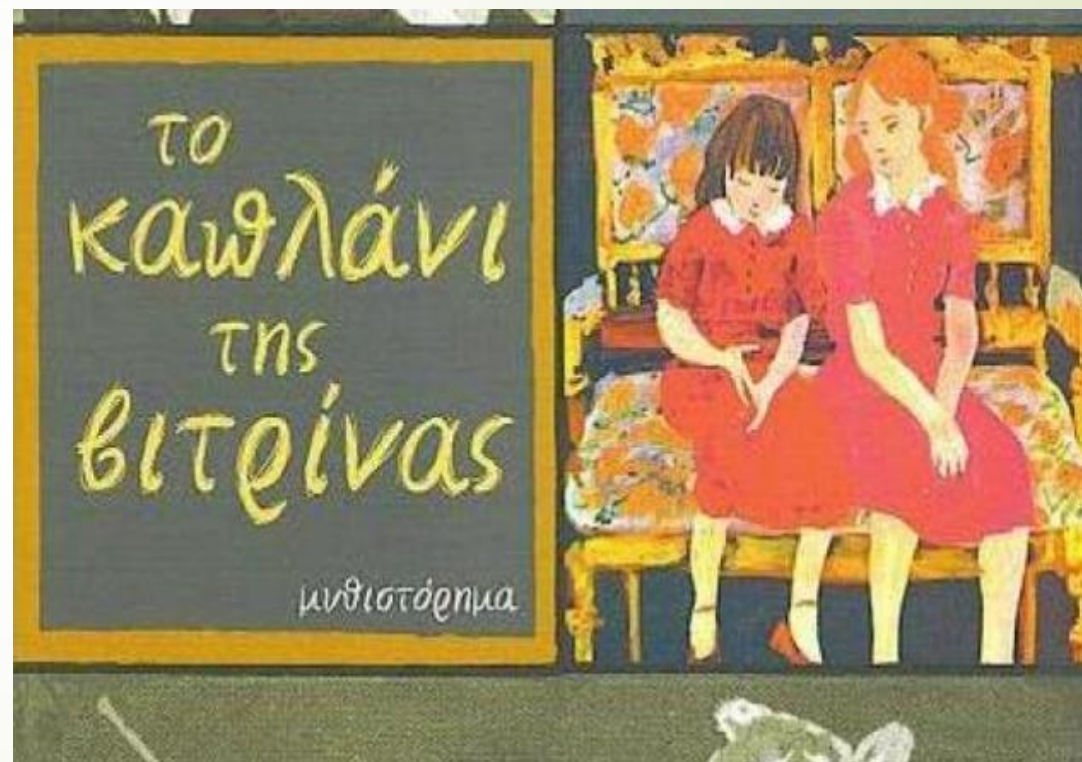
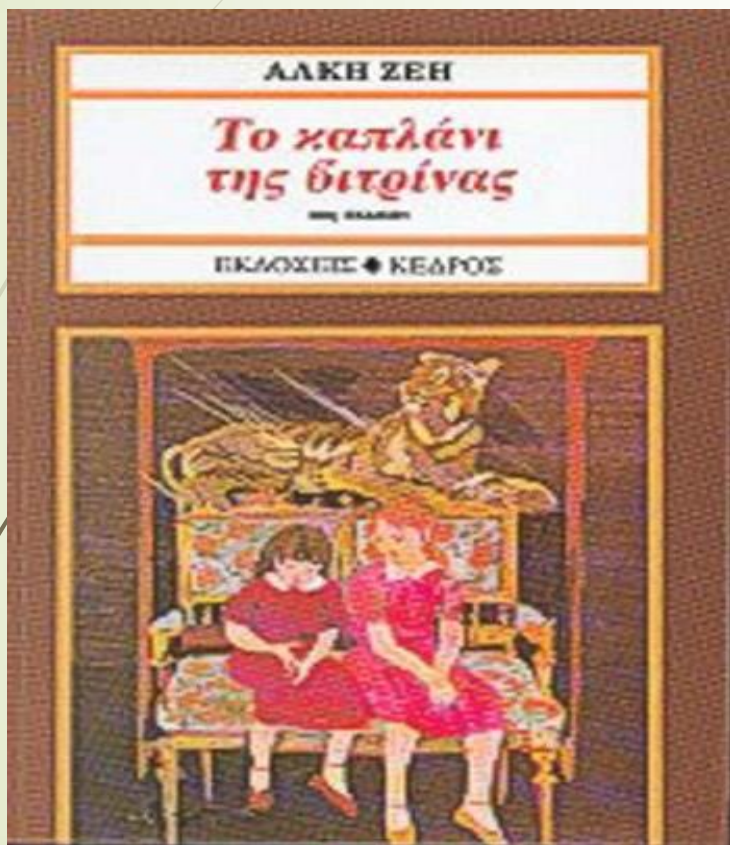
Ήδη από τα πρώτα χρόνια της ναζιστικής διακυβέρνησης της Γερμανίας (1933-1935) ψηφίστηκαν νόμοι που επέβαλαν υποχρεωτική στείρωση και απαγόρευση γάμου στους ανάπηρους.

70.000 πνευματικά καθυστερημένοι και ανάπηροι θανατώθηκαν με αέριο ή δηλητήριο σε επιλεγμένα ιδρύματα.

Πάνω από 20.000 Τσιγγάνοι -άνδρες, γυναίκες και παιδιά- βρήκαν το θάνατο στους θαλάμους αερίων του στρατοπέδου συγκέντρωσης του Άουσβιτς.

Η ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ
ΜΕΤΑΞΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ “ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΤΗΣ
ΒΙΤΡΙΝΑΣ”, ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ, ΤΗΣ
ΑΛΚΗΣ ΖΕΗ

Η υπόθεση του βιβλίου

Αυτό το βιβλίο αναφέρεται σε δυο κορίτσια , που είναι αδελφές , τη Μυρτώ και τη Μέλισσα (ή Μέλια). Στο σπίτι τους υπάρχει ένα καπλάνι, ένα βαλσαμωμένο ζώο, για το οποίο ο αγαπημένος τους ξάδερφος, Νίκος, λέει γοητευτικές ιστορίες. Στο κείμενο παρακολουθούμε τις αλλαγές στην ζωή των κοριτσιών μετά την επιβολή της δικτατορίας του Μεταξά (4 Αυγούστου 1936).

Πώς αλλάζει η ζωή των ηρώων με τη δικτατορία

- Ο κομμουνιστής Νίκος διώκεται και κρύβεται.
- Ο διευθυντής του σχολείου, στο οποίο θα φοιτήσουν τα κορίτσια ιδρύει φασιστική νεολαία.
- Θέλει να κάνει την μεγάλη κόρη της οικογένειας, τη Μυρτώ, φαλαγγίτισσα.
- Ο πατέρας υποχρεώνεται να δεχτεί, γιατί απειλείται με απόλυση.
- Η Μυρτώ φαίνεται να ενθουσιάζεται από την προοπτική να γίνει αρχηγός στην οργάνωση και απομακρύνεται από τους παλιούς της φίλους.
- Την μαθαίνουν να μην έχει μυστικά από την ομάδα. Πρέπει να αποκαλύπτει αν υπάρχουν στο σπίτι της κάποιοι που δεν συμφωνούν με το καθεστώς.
- Ο διευθυντής του σχολείου όπου πήγαιναν τα δυο κορίτσια , κάποια μέρα πήγε όλα τα παιδιά στην πλατεία και εκεί δυο άντρες κουβαλούσαν δυο μεγάλα τσουβάλια. Ήταν άγριοι και επιθετικοί προς τον κόσμο. Σε αυτά τα τσουβάλια υπήρχαν βιβλία, τα οποία τα έκαψαν. Ανάμεσα σε αυτά τα πολλά βιβλία υπήρχαν και κάποια που ήταν του παππού των κοριτσιών. Έκαιγαν τα βλαβερά βιβλία. Έτσι έλεγε ο διευθυντής.

Το τέλος του βιβλίου

Η Μυρτώ επανήλθε στον παλιό της εαυτό και ένιωσε απέχθεια για την οργάνωση που συμμετείχε μόνο μετά από ένα άσχημο συμβάν. Την είχαν βάλει οι άλλοι που συμμετείχαν στη φάλαγγα να κλέψει από ένα ψιλικατζίδικο της γειτονιάς της

- ▶ τρία κουτιά σφυρίχτρες
- ▶ δέκα σουγιάδες με λεπτή λεπίδα και
- ▶ σοκολάτες ως δοκιμασία για να γίνει αρχηγός.

Εκεί η Μυρτώ φοβήθηκε και άλλαξε γνώμη για όλα αυτά που είχε δεχτεί να κάνει.

Οι Ναζί και η Τέχνη

- Οι Ναζί πολέμησαν συστηματικά τη μοντέρνα τέχνη. Πολλά έργα τέχνης κάηκαν, άλλα χάθηκαν και πολλά πουλήθηκαν σε δημοπρασίες που οργάνωσαν οι Ναζί. Από τους καλλιτέχνες άλλοι οδηγήθηκαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, κάποιοι , ασφυκτιώντας, κατέφυγαν σε ευρωπαϊκές πόλεις και από εκεί μετανάστευσαν στην Αμερική , ενώ κάποιοι άλλοι αυτοκτόνησαν.

Ο Goebbels (Γκεμπελς) για την τέχνη

- Το 1935 ο Goebbels , υπουργός προπαγάνδας ήδη από το 1933 , δήλωνε απερίφραστα την ανάγκη δημιουργίας μιας τέχνης που θα εξυπηρετούσε και θα πρόβαλε τα εθνικοσοσιαλιστικά ιδεώδη: «Η ελευθερία της καλλιτεχνικής δημιουργίας θα πρέπει να σταματά στα όρια που της θέτει η πολιτική και όχι η καλλιτεχνική ιδέα».

“Η Εκφυλισμένη Τέχνη”

- Το 1937 οργάνωσαν έκθεση με τον τίτλο “Εκφυλισμένη Τέχνη” για να διακωμωδήσουν τα έργα της πρωτοπορίας. Οι οργανωτές της έκθεσης συγκέντρωσαν, για το λόγο αυτό, μοντέρνα έργα από διάφορα μουσεία της Γερμανίας.

Ο τρόπος έκθεσης των έργων ήταν καθαρά προπαγανδιστικός.

- Η στενότητα του χώρου ,
- ο κακός φωτισμός ,
- η υπερσυγκέντρωση έργων
- και τα κείμενα που ήταν γραμμένα στους τοίχους γύρω από τα έργα συνέθεταν μια εντελώς χαοτική εικόνα , η οποία ισοπέδωνε το κάθε έργο τέχνης και την απήχησή του.

-
-
- Στόχος ήταν ο επισκέπτης να μην μπορεί να παρατηρήσει το κάθε έργο ξεχωριστά. Αντίθετα το σύνολο των έργων, με την πυκνή και άτακτη τοποθέτηση, είχε ως στόχο να δημιουργεί αισθήματα άγχους, απόρριψης και οργής, και αυτά τα συναισθήματα τελικά να προκαλέσουν, όπως και οι κριτικές των κείμενων, απέχθεια για την τέχνη αυτή.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ Η ΕΚΦΥΛΙΣΜΕΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΠΟΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΤΕΡΝΑΣ ΤΕΧΝΗΣ ΕΝΟΧΛΟΥΣΑΝ ΤΟΥΣ NAZI

- Η μοντέρνα τέχνη δεν ενοχλούσε τους εθνικοσοσιαλιστές, επειδή δηλαδή δεν υποτασσόταν στη μίμηση της εξωτερικής πραγματικότητας. Αυτό που ενοχλούσε ήταν πως πρόβαλε τον απόλυτο σεβασμό στην ελεύθερη αυτοδιάθεση του κάθε ανθρώπου, κάτι που ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με την ιδεολογία του φασισμού που στηριζόταν σε κοινωνίες οργανωμένες από ανθρώπους χωρίς συνείδηση της ατομικότητάς τους.

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

- Ο Χίτλερ υποστήριξε μια τέχνη παραστατική με θέματα από τη ζωή και τις αρετές της άριας φυλής . Μια τέχνη που τόσο στην ζωγραφική και την γλυπτική όσο και στην αρχιτεκτονική υιοθετούσε αρχές του ακαδημαϊσμού και του νεοκλασικισμού. Έστρεψε το ενδιαφέρον της στο κλασικό ιδεώδες , το οποίο , όμως απομάκρυνε από το ιστορικό του πλαίσιο και χωρίς καμία αίσθηση του ανθρώπινου μέτρου , υπερτόνιζε το μέγεθος , προκειμένου να αποδοθεί η δύναμη και η δήθεν ανωτερότητα της άριας φυλής. Δημιουργήθηκε με τον τρόπο αυτό ένα παράταιρο αισθητικό πρότυπο , κακόγουστο συνονθύλευμα κλασικιστικών και νεοκλασικιστικών τύπων

Ευχαριστούμε για τον χρόνο σας!